

Вяртанне традыцый

Яўген ЛЕЦКА,
фота з архіва аўтара

На жаль, сёння доўга трэба шукаць сляды традыцыйнага беларускага вяселля. А сучаснае — проста звычайнае, але шматлюднае застолле. Замест жывых музыкаў — апаратура, якой не выкажаш пажаданні, з якой не пасмяешся: ёй няма чаго баяцца, што пойдзе, як колісь, па наваколлі дурная пра такую музыку слава і яе выканаўцаў перастануць запрашаць на ўрачыстасці. У ЗАГСе прамаўляюцца стандартна-завучаныя словы, гэты ж “шырпатрэб” гучыць з вуснаў так званых вядучых, якім абы адбыць “мерапрыемства” і пакласці ў кішэню пэўную суму. Як ім удасканалвацца, адкуль браць прыклад?

Ці можна выправіць сітуацыю, калі цэлае пакаленне нават не ўяўляе, што можа быць нешта іншае, сапраўды жывое і вясёлае, нестандартнае, не чужое і нам далёкае, а сваё, роднае? Такую спробу зрабілі прадстаўнікі беларускага року. На вяселлі студэнткі філфака Белдзяржуніверсітэта Алесі і Алеся Таболічаў (Алесь ужо 15 гадоў спявае ў гурце “Зніч”) рэй вяла завадатарка-імправізатарка, запрошаная з музея архітэктуры і побыту, адзінага ў Беларусі музея пад адкрытым небам, дзе добра ведаюць традыцыі і абрады, што рабілі жыццё беларуса на працягу стагоддзяў цікавым, адухоўленым без кіно, тэатра і тэлевізара.

Пасля фармальнасцей у ЗАГСе маладыя апрануліся ў традыцыйныя беларускія нацыянальныя строі, знарок дзеля гэтага моманту распрацаваныя. Былі і традыцыйныя сват са сваццямі, шчырыя віншаванні бацькоў кара-

“Пра характэрную асаблівасць беларускага вяселля гаворыць сама назва. Вяселле — ад слова “весела”, — піша Кастусь Цвірка ў прадмове да кнігі “Вяселле. Абрад”, выдадзенай Інстытутам мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. І сапраўды, пачатак новага, самастойнага жыцця чарговага звяна, што мацаваў два ланцужкі розных родаў, традыцыйна беларусы адзначалі на працягу некалькіх дзён: не змаўкалі песні, музыка, жарты, віншаванні і пажаданні, віравалі танцы, ладзіліся тэатралізаваныя сцэнкі...

ваем, хлебам і соллю. Сяброў-музыкаў было ў маладых шмат. Весялілі-забаўлялі гасцей славуцья ўдзельнікі гурта “Баламуты” Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, выдзяляўся фольк-гурт “Ліцвіны”, нязменны кіраўнік якога Уладзімір Бербераў — унук Аркадзя Куляшова.

Добра, што ў этнаграфічнай літаратуры вяселлю пашанцавала як ніякаму іншаму абраду: апрача працытаванага ў пачатку выдання ёсць шасцітомная серыя “Беларуская народная творчасць”, “Вяселле на Гомельшчыне”, “Трады-

цыйнае вяселле Мядоцкага краю” (аўтары — М. Козенка і А. Абрамовіч)... Звярніцеся да іх, прыгадайце сёння заручыны і пярэзвы, іншыя складнікі вясельнага абраду.

Думаецца, пры падтрымцы Міністэрства культуры краіны і па ініцыятыве зацікаўленых у адраджэнні традыцыйнай беларускай абраднасці можна вярнуць непаўторнае “эксклюзіўнае” народнае вяселле, згуляць якое не адмовяцца не толькі нашы маладыя, але і замежныя грамадзяне.

На здымку: Алесь і Алесь Таболічы святкуюць вяселле.